

Киста на торнвалдт – описание на клиничен случай и обзор на литературата

Thornwaldt's cyst – a case report and review of the literature

Г. Шиваров, В. Симеонова

МБАЛ „Св. Анна“ – Варна АД,
Отделение по уши, носни и гърлени болести

G. Shivarov, V. Simeonova

St. Anna Hospital of Varna, Division of Otorhinolaryngology, Varna, Bulgaria

Резюме

Целта на това съобщение е да се представи рядък случай на епифарингеална киста, произхождаща от джобчето на Rathke, и да се направи обзор на достъпната литература по този проблем. Касае се за пациента В. С. С на 29 г. от Варна. Насочен е от рентгенолог след МРИ-изследване към Отделението по УНГ на МБАЛ „Св. Анна“ – Варна АД на 18.ІІІ.2012 г. с оплаквания от теменно главоболие. Диагнозата „киста на Thornwaldt“ се поставя въз основа на назофарингоскопия, МРИ и КАТ. Тя се потвърждава чрез хистологично изследване. При назофарингоскопията се открива кистозна формация в епифаринкса. МРИ показва добре отграничена овална структура с размери до 17 mm в областта на епифаринкса. Тя е хипоинтензна на FLAIR и градиент-ехо T2-образи, хиперинтензна на T1-образи и изоинтензна на меките тъкани. Ек்சизията на кистата се извършва под обща интубационна анестезия. Патохистологично се доказва киста, тапицирана с цилиндричен епител. Налице са гнойно-продуктивни възпалителни изменения. На тази рядка кистична малформация на епифаринкса, описана за първи път от Thornwaldt през 1885 г., до сега са посветени общо само 17 публикации, реферирани в базата-данни MEDLINE. Представеният клиничен случай е изключително рядък. Поради това той представлява определен диференциално-диагностичен интерес за ринофарингологията.

Ключови думи: киста на Thornwaldt, МРИ-диагностика, клиничен случай, литературен обзор, MEDLINE

Abstract

The purpose of this communication is to report a rare case of an epipharyngeal cyst originating from Rathke's recess and to perform a survey of the literature on this topic available as well. It concerned V. S. S., a 29-year old patient from Varna. He was forwarded by roentgenologist after MRI examination to the Division of Otorhinolaryngology, St. Anna Hospital of Varna, on March 18, 2012 with complaints of occipital headache as well as of bad and smelly breath. The diagnosis of a Thornwaldt's cyst was based on nasopharyngoscopy, MRI, and CAT. It was confirmed by a histological examination.

Въведение

Тази изключително рядка кистична малформация на епифаринкса е описана за първи път от Thornwaldt през 1885 г. Тя представлява срединно разположена и добре ограничена епифарингеална киста с размери от няколко mm до няколко cm. Кистата на Thornwaldt произхожда от джобчето на Rathke (1). Целта на това съобщение е да се представи рядък случай на болен с диагностицирана и оперативно отстранена киста на Торнвалдт и да се направи обзор на достъпната литература по този проблем.

Описание на случая

Касае се за пациента В. С. С на 29 г. от Варна. Насочен е от рентгенолог след МРИ-изследване към Отделението по УНГ на МБАЛ „Св. Анна“ – Варна АД на 18.ІІІ.2012 г. с оплаквания от теменно главоболие. Диагнозата „киста на Thornwaldt“ се поставя въз основа на назофарингоскопия, МРИ и КАТ. При назофарингоскопията се открива кистозна формация в епиглотиса. МРИ показва добре отграничена овална структура с размери до 17 mm в областта на фарингеалната тонзила. Тя е хипоинтензна на FLAIR и градиент-ехо T2-образи, хиперинтензна на T1-образи и изоинтензна на меките тъкани. Хирургическото лечение се състои от ек்சизия на кистата под обща интубационна анестезия. Патохистологично се доказва киста, тапицирана с цилиндричен епител. Налице са гнойно-продуктивни възпалителни изменения.

By using of the nasopharyngoscopy, a cystic formation in the nasopharynx was detected. MRI demonstrated a well-outlined oval-shaped structure up to 17 mm on size in the nasopharynx. It was hypointense on FLAIR and gradient-echo T2-images, hyperintense on T1-images, and isointense towards the soft tissues. Cyst excision was performed under general intubation anesthesia. Pathohistologically, a cyst upholstered by a cylindrical epithelium was proved. Purulent-productive inflammatory alterations were present. To this rare cystic epipharyngeal malformation first described by Thornwaldt in 1885 up-to-date a total of only 17 publications abstracted in MEDLINE database were devoted. The clinical case reported is extraordinarily rare. That is why it represents a definite differential-diagnostic interest for rhinopharyngology.

Key words: Thornwaldt' cyst, MRI diagnosis, case report, literature survey, MEDLINE

Проведеното през 2012 г. ретроспективно проучване на литературата върху това специфично заболяване, реферирана в базата-данни *MEDLINE* и достъпна чрез нейната Интернет-версия, установява общо само 17 публикации. За отбелязване е обстоятелството, че името на автора, описал заболяването, се изписва различно – Thornwaldt или Tornwaldt. Някои автори използват понятието „назофарингеална“, а други – „епифарингеална“ киста.

Конкретни единични случаи са представени в 5 статии. Реферираните статии са публикувани в 13 списания от различни страни. Една статия е на немски, а друга – на френски език. Преобладават списанията по оториноларингология – 7 с 11 статии в тях. Следват радиологичните списания (общо три) и общомедицинските (две). Има и едно проблемно-ориентирано списание с една статия по тези проблеми (*Headache*, САЩ).

Обсъждане

Честотата на кистата на Торнвалдт между 0,2-5% (15) или около 3% от възрастното население. Киста на Торнвалдт се установява при 0,013% от общо 31,855 изследвания с КАТ и при 0,13% от общо 21,158 изследвания с МРИ (13).

S. L. Chang и съавт. (2006) описват болен с киста на Торнвалдт като усложнение след химиорадиотерапия по повод на назофарингеален карцином. Описва се болен, при който единственият симптом на кистата на Торнвалдт е тилно главоболие (5). Описва се болен с такава киста с размери от 2,5 x 2,5 см, при който е налице интермитентна шийна болка, скованост на врата и световъртеж поради спазъм на превертебралните шийни мускули, предизвикан от кистата (3).

Счита се, че ексудатите при честите възпаления на епифаринкса са в основата на патогенезата на епифарингеалните кисти (14).

В диференциално-диагностичен аспект се обсъждат различни доброкачествени новообразувания на епифаринкса – главно екстраселарният и постселарният хордом, представляващи дисонтогенетични тумори на епифаринкса, и краниофарингеомът (тумор на Erdheim) (2).

Освен това заслужава да се имат предвид и някои други заболявания: ювенилният ангиофибром, хемангиомът, хемангиоперицитомът, болестта на Кимура, бранхиалната киста на небцето, онкоцитомът, амилоидомът и неосифициращите

фибромиксоидни тумори (6). Имайки предвид опитът на българската школа по оториноларингология, би трябвало своевременно да разграничим кистата на Торнвалдт от следните патологични състояния и заболявания менингоенцефалоцеле, аберантна хипофиза, мукоцеле на синус сигмоидеус, шваном и лимфоепителиом.

Откроява се значението на съвременните образни методи за своевременна диагноза на кистата на Торнвалдт. Имат се предвид МРИ (8-11), КАТ и МРИ (12), МРИ и назална ендоскопия (19), МРИ или ангиография (16); конвенционална рентгенология в латерални и базални проекции в съчетание с КАТ или само ендоскопия (7, 17, 18).

За отбелязване е, че в повечето случаи протичането на кистата на Торнвалдт е безсимп-

томно и неспецифично. Поради това тя се открива при апаратни изследвания по друг повод. Може да се приеме, че действителната ѝ честота е по-висока от съобщаваната в специализираната литература.

При нашия болен основна диагностична роля изигра изследването с МРИ. Все пак ние предприехме предоперативна пункция, за да избегнем евентуални усложнения, изразяващи се в интраоперативни кръвотечения или ликворрея, ако в действителност се касаеше за друго заболяване.

Изводи

Клиничният случай, описан в настоящото съобщение, е изключително рядък. Поради това той представлява определен диференциално-диагностичен интерес за ринофарингологията.

Литература

1. Цанев, И. Кисти на епифаринкса.- В: Клинико-морфологична риноларингология. София, Академично издателство „М. Дринов“, 2003, 441-442.
2. Цанев, И., Е. Цанев. Редки доброкачествени тумори на назофаринкса.- В: И. Цанев, Е. Цанев. Практически наръчник по оториноларингология. Варна, Стено, 2010, с. 382.
3. Baisakhiya, N., P. Deshmukh, V. Pawar. Thornwaldt cyst: a cause of neck pain and stiffness.- Indian J. Otolaryngol. Head Neck Surg., 63, 2011, Suppl. 1, 147-148.
4. Chang, S. L., T. C. Wu, C. Y. Yiu. Thornwaldt's cyst formation after concurrent chemoradiotherapy for nasopharyngeal carcinoma.- J. Laryngol. Otol., 120, 2006, No 11, 959-960.
5. Cho, H. S., H. K. Byeon, J. H. Kim, K. S. Kim. Thornwaldt's cyst presenting only as occipital headache: a case report.- Headache, 49, 2009, No 2, 307-310.
6. Chong, V. F., Y. F. Fan. Radiology of the nasopharynx: pictorial essay.- Australas. Radiol., 44, 2000, No 1, 5-13.
7. Christmas, D. A. Jr, E. Yanagisawa, J. P. Mirante. Endoscopic view of obstructing nasopharyngeal cysts (Thornwaldt's cysts).- Ear Nose Throat J., 86, 2007, No 10, 591-592.
8. Eloy, P., J. B. Watelet, A. S. Hatert, B. Bertrand. Thornwaldt's cyst and surgery with powered instrumentation.- B-ENT, 2, 2006, No 3, 135-139.
9. Ford, W. J., B. S. Brooks, T. el Gammal. Thornwaldt cyst: an incidental MR diagnosis.- Am. J. Neuroradiol., 8, 1987, No 5, 922-923.
10. Lin, J. H., C. F. Tai, K. W. Lee, K. Y. Ho, W. R. Kuo, L. F. Wang. Huge Thornwaldt's cyst: a case report.- Kaohsiung J. Med. Sci., 22, 2006, No 10, 524-528.
11. Magliulo, G., M. Fusconi, R. D'Amico, M. de Vincentiis. Thornwaldt's cyst and magnetic resonance imaging.- Ann. Otol. Rhinol. Laryngol., 110, 2001, No 9, 895-896.
12. Marsot-Dupuch, K., B. Meyer, J. M. Tubiana. A benign tumor of the cavum: Thornwaldt's cyst.- J. Radiol., 69, 1988, No 2, 93-97.
13. Moody, M. W., D. H. Chi, J. C. Mason, C. D. Phillips, C. W. Gross, R. J. Schlosser. Thornwaldt's cyst: incidence and a case report.- Ear Nose Throat J., 86, 2007, No 1, 45-47, 52.
14. Rosemann, G., H. Schaupp. The pathogenesis of the nasopharyngeal bursa.- HNO, 23, 1975, No 7, 207-209.
15. Singh, D., B. S. Sohal, S. Aggarwal. Isolated sphenoid pyocele with Thornwaldt's cyst of nasopharynx.- Indian J. Otolaryngol. Head Neck Surg., 63, 2011, Suppl. 1, 140-141.
16. Weber, A. L. Computed tomography and magnetic resonance imaging of the nasopharynx.- Isr. J. Med. Sci., 28, 1992, No 3-4, 161-168.
17. Weissman, J. L. Thornwaldt cysts.- Am. J. Otolaryngol., 13, 1992, No 6, 381-385.
18. Yanagisawa E, Yanagisawa K. Endoscopic view of Thornwaldt cyst of the nasopharynx.- Ear Nose Throat J., 73, 1994, No 12, 884-885.
19. Yuca, K., O. Etlik, A. F. Kiroglu, S. Celebi, F. Yakut. Endoscopic view and MRI of a Thornwaldt's cyst of the nasopharynx.- B-ENT, 1, 2005, No 3, 155-157.

Адрес за кореспонденция:

д-р Гален Шиваров
МБАЛ „Св. Анна“ АД – Варна
Отделение по оториноларингология
бул. „Цар Освободител“ № 100
Варна 9002
E-mail: docshivarovbg@abv.bg
